

30.6.2009

1(4)

Rahoitusmarkkinaosasto

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI SIDOTTUA
PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISTÄ KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI****Tiivistelmä lausuntoyhteenvedosta**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja liittyen luonnokseen hallituksen esitykseksi sidottua pitkäaikaissäästämistä koskevaksi lainsäädännöksi. Ministeriö on saanut luonnoksesta 41 lausuntoa.

Valtaosa lausunnonantajista kannattaa sidottua pitkäaikaissäästämistä koskevan lainsäädäntöuudistuksen toteuttamista tai lausunnonantajilla ei ole uudistukseen huomauttamista. Lausunnoissa esitetään hankkeen jatkovalmistelua varten kannanottoja sekä muutoksia tarkennusehdotuksia.

Alla esitetään tiivistelmä seikoista, joihin lausunnonantajat ovat kiinnittäneet lausunnoissaan huomiota. Tiivistelmä ja lausuntoyhteenvedo eivät pääsääntöisesti kata pitkäaikaissäästämisen verosääntelyyn liittyviä lausuntoja, joista laaditaan yhteenvedo valtiovarainministeriön vero-osaston toimesta. Kuitenkin ehdotuksia koskien eläkeikää sekä säästövarojen takaisinmaksuaikaa ja nostoperusteita käsitellään myös tässä tiivistelmässä ja liitteen lausuntoyhteenvedossa.

Asiakirjan liitteenä on yksityiskohtainen lausuntoyhteenvedo.

Yleisperustelut

Valtaosa lausunnonantajista pitää hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluja ja ehdotettuja pitkäaikaissäästämisen kehittämisen lähtökohtia, tavoitteita ja toteuttamistapaa perusteltuina ja tarpeellisina. Erityisesti pitkäaikaissäästämisen edistäminen ja säästäjien valinnanmahdollisuuksien sekä palveluntarjoajien kilpailun lisääminen ovat saaneet lausuntojen perusteella vahvaa kannatusta. Muutama lausunnonantaja suhtautuu uudistuksen yleisiin lähtökohtiin ja toteuttamiseen nykymuodossaan varauksellisesti tai kielteisesti. Muutama lausunnonantaja esittää yleisperusteluihin täsmennyksiä ja muutoksia.

Muutama lausunnonantaja pitää tärkeänä, että pitkäaikaissäätämiseen liittyvää lainsäädäntöä kehitettäisiin myös siten, että mahdollistettaisiin kertamaksuisen eläkkeen hankkiminen verotuksellisesti järkevällä tavalla.

Soveltamisala - oikeushenkilöt/luonnolliset henkilöt

Valtaosa lausunnoista ei sisällä pohdintaa tai arviointia lainsäädännön soveltamisesta oikeushenkilöihin ja luonnollisiin henkilöihin. Muutama lausunnonantaja katsoo, että pitkäaikaissäätäminen on luonteeltaan vain yksityishenkilöiden säästämistä.

Palveluntarjoajat

Valtaosa lausunnoista ei ota kantaa luonnoksen sisältämiin ehdotuksiin kriteereistä palveluntarjoajana toimimiselle. Osa lausunnonantajista kuitenkin toteaa erikseen kannattavansa hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettuja edellytyksiä toimia pitkäaikaissäätämisen palveluntarjoajana. Lausuntoihin sisältyy myös muutama kannanotto ehdotuksen sisällön tarkentamiseksi.

Sijoituskohteet

Valtaosa lausunnonantajista suhtautuu erittäin myönteisesti hankkeen tavoitteeseen laajentaa pitkäaikaissäätämisen sallittujen sijoituskohteiden valikoimaa. Lausunnonantajien näkemykset eroavat hieman, kun kyse on tiettyjen yksittäisten sijoituskohteiden hyväksyttävyydestä. Lausunnot sisältävät kommentteja ja kannanottoja erityisesti liittyen rahastojen määritelmään, arvopaperin edellytykseen olla julkisen kaupankäynnin kohteena, joukkovelkakirjojen hyväksyttävyyteen sijoituskohteena sekä johdannaisten käyttöön. Myös hajautusvelvollisuuteen ja sen määritelmän tulkinnanvaraisuuteen on kiinnitetty huomiota.

Talletussuoja

Muutama lausunnonantaja kritisoi sijoitusvarojen jättämistä talletussuojan ulkopuolelle. Lisäksi lausuntoihin sisältyy muutama huomio sijoitusvarojen kuulumisesta sijoittajien korvausrahaston piiriin ja sen vaikutuksesta kilpailuneutraliteettiin suhteessa vapaaehtoi-
siin eläkevakuutuksiin.

Tietojenantovelvollisuus

Lausunnonantajien näkemysten välillä on voimakasta hajontaa liittyen kysymykseen palveluntarjoajan tietojenantovelvollisuudesta. Säästäjien etuja valvovien tai lähellä olevien tahojen voidaan katsoa kannattavan esityksen sisältämiä ehdotettuja säännöksiä tietojenantovelvoitteesta. Myös lisävaatimuksia on esitetty. Palveluntarjoajia edustavat tai lähellä olevat tahot suhtautuvat puolestaan varauksella tietojenantovelvoitteen laajentamiseen ja aiempaa käytäntöä raskaampaan sääntelyyn. Huomiota on kiinnitetty myös sääntelyn symmetrisyyteen vakuutussopimuslain ja PS-lain välillä.

Sopimusten irtisanominen ja siirrettävyys

Sopimusten siirrettävyys saa laajaa kannatusta lausunnonantajien keskuudessa. Poikkeuksetta sopimusten siirrettävyyttä pidetään hyvänä ja kilpailua lisäävänä sekä siten säästäjien kuluja alentavana kehityssuuntana. Lausunnonantajien näkemykset poikkeavat kuitenkin sopimuksen irtisanomiseen liittyvien yksityiskohtaisten säännösten osalta. Huo-

mioita ja kommentteja on esitetty erityisesti liittyen irtisanomisajan pituuteen, vuoden rauhoitusaikaan sekä irtisanomisoikeuteen sijoitusrahaston sääntömuutosten yhteydessä.

Eläkeikä sekä säästövarojen vähimmäistakaisinmaksuaika ja nostoperusteet

Valtaosa lausunnonantajista pitää tarkoituksenmukaisena, että vähennyskelpoisuuden ikäraja kytketään hallituksen esitysluonnoksessa esitetyn ratkaisun mukaisesti työeläkejärjestelmän vanhuuseläkeikään. Muutama lausunnonantaja esittää kuitenkin täsmennyksiä ikärajan soveltamiseen.

Suuri osa lausunnonantajista pitää ehdotettua säästövarojen 10 vuoden vähimmäistakaisinmaksuaikaa hyväksyttävänä. Muutama lausunnonantaja näkee kuitenkin, että takaisinmaksuajan tulisi olla lyhyempi, esimerkiksi viisi vuotta, sillä ajan pidentäminen kahdesta vuodesta 10 vuoteen vähentää merkittävästi pitkäaikaissäätämisen houkuttelevuutta ja lisää säästäjän kustannuksia. Muutama lausunnonantaja katsoo, että takaisinmaksuajan tulisi olla elinikäinen, sillä kansalaiset tarvitsisivat ikääntyessään lisää tuloja terveys- ja hoivapalveluiden sekä muidenkin palveluiden hankkimiseen.

Muutama lausunnonantaja katsoo, että nostoperusteita tulisi laajentaa koskemaan myös hoiva- ja sairausmenoja sekä opintososiaalisia etuuksia. Myös nykyistä edellytystä yhden vuoden työttömyydestä nostoperusteiden edellytyksenä ehdotetaan lyhennettäväksi. Vakava sairaus tulisi olla peruste nostaa säästövarat ehdotettua vähimmäisajanjaksoa nopeammin.

Nykyisten sopimusten asema

Osa lausunnonantajista on vaatinut vahvistusta uuden lainsäädännön vaikutuksista jo voimassa oleviin sen soveltamisalaan kuuluviin sopimuksiin. Asiaa kommentoineet lausunnonantajat ovat yleensä olettaneet, että uudistuksia ei sovelleta jo olemassa oleviin sopimuksiin.

Säästämissopimus (varojen hallinnointi)

Useat lausunnonantajat ovat käsitelleet kysymystä säästövarojen hallinnoinnin järjestämisestä. Kaikki asiaa kommentoineet ovat katsoneet, että ehdotuksen sisältämä omistaja- ja hallinnointijärjestely ei ole toimiva. Erityisesti osakeomistuksiin liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien toteutuminen ehdotetussa mallissa on herättänyt kysymyksiä.

Vastuu puutteellisista tai virheellisistä tiedoista (9 §)

Lausunnoissa kannatetaan ehdotettua säännöstä. Muutamat lausunnonantajat ovat kuitenkin pitäneet hankalana ehdotettua säännöstä palveluntarjoajan vastuusta puutteellisista tai virheellisistä tiedoista. Säännöksen on katsottu olevan hankala erityisesti sijoituskohteiden määrämuotoisuudesta johtuen. Tämän vuoksi vahingonkorvausta on pidetty tarkoituksenmukaisempana hyvityskeinona.

Edunsaajamääräys (11 §)

Muutama lausunnonantaja on kiinnittänyt huomiota ehdotetun säännöksen hankaluuteen ja tulkinnanvaraisuuteen.

Peruuttaminen (12 §)

Muutama lausunnonantaja on katsonut säästäjän peruuttamisoikeuden sisällön johtavan mahdolliseen kohtuuttomuuteen palveluntarjoajaa kohtaan.

Ehtojen muuttaminen pakottavan lainsäädännön muuttumisesta johtuen (13 §)

Muutama lausunnonantaja on kiinnittänyt huomiota palveluntarjoajan oikeuteen muuttaa säästämissopimuksen ehtoja pakottavan lainsäädännön muuttuessa. Kommenteissa on pääasiassa kiinnitetty huomiota vakuutus- ja PS-sopimusten välisen sääntelyn symmetrisyyteen, joka saattaisi vaarantua ehdotuksen toteutuessa.

Rikosoikeudellinen vastuu (20 §)

Muutama lausunnonantaja pitää valittua lainsäädäntötekniikkaa liian avoimena ja ylimitoitettuna.